

KATHOLIKUS NÉPLAP.

24. szám.

Pest, június 15. 1853.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizethetni rá Pesten, a jó és olesó könyvkiadó-társulat ügynökénél: czukorutca 6. szám, földszint, sa szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratú embereknek. Luk. 2, 14.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán, borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” címezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

A szegény legény.

Csendes holdvilágos est volt. Tápio helység munkás népe lenyugodott már, hogy hajnal hasadatkor talpon lehessen, és újult erővel láthasson Isten nevében napi munkájához. A helység csendes utcáin egyszerű furulyának édes hangjai futnak végig. Agyagi Pista, egy husz éves, esinos barna legény fujja azon legkedvesebb bús nótáit, hogy ez által tudtul adja jöttét kedves Örsikéjének, ki is az ablakon könyökölve, dobogó szívvvel várta kedves vőlegényét.

Talán aludtal is már Örsikém, szóla az ablakon kinéző leányhoz édesen Pista, nesze e bokréta, alkonyatkor szedtem a rét legszebb virágai közül számodra. Tudom, hogy szereted a virágokat, mert magad is az vagy.

„Köszönöm édes Pistám szivességedet. Jó, hogy eljöttél, vártalak. Nines nyugta lelkemnek, mig ki nem mondom, a mi azt nyomja. Rosszat hallottam felőled, hogy a koresmát gyakran megkeresed, és olyanokkal dözsölsz ott, kikről az egész falu tudja, millyen jó virágok. Ha szeretsz engem Pistám, tedd meg kedvemért, és ne tarts azokkal a rosz társakkal, kik előbb utóbb szerenésétlenségbe visznek.”

„Ne búsulj rajtam, galambom, felelé Pista, tudom én, meddig van a becsület. Hiszen, hogy hébe-hóba én is bevetődök oda, a hol a fiatalok mulatnak: az még nem mind a világ. Azutan miért ne mulatnék én velök, hiszen nem bántunk mi se Istent, sem embert. Ne féltst tőlök kedves, jó tiuk azok.”

„Nagyon esalódom édes Pistám, ha jóknak tartod azokat, a kiktől én óvni akarlak. Rosz hír

jár azokról a faluban, és én félek, hogy téged is elrontanak, ha nagyon össze adod magadat velök. Mindig eszembe van, a mint édes szülém szokta mondani: „a rosz társaktólóvd magadat, mint a kigyótól, mert mikor észre sem veszed, akkor csip meg.” Nem is rosz végből szólok én neked, hanem csak hogy vigyázz magadra, mert mire észre veszed magad, tarsiad a rozra visznek. Isten látja lelkemet, jobb szeretném édes Pistám, ha addig is, mig az Isten meg adja élünk, hogy ujborra összekelve, jámborul tölthessük együtt napjainkat, te gyakrabban megjelenél az Isten házában, és jó emberek társágában töltenéd el idődet ártatlan multságok között.”

„Jól van édes rózsám, szavadra állok, csak hogy miattam ne búsulj. Tudod, mennyire szeretlek, ha rosz akarnék is lenni, ha reád gondolkok, azonnal jó vagyok.”

Még jó ideig beszélgettek együtt a jegyesek a csendes éjszakán, álmodozva a boldog jövőről. A menyasszony Örszi, józan életű, vallásos és jámbor szülektől származván s keresztényileg neveltetvén, komolyabb, vallásosabb és hígadtabb lelkülettel bírt, mint vőlegénye Pista. ki gyermek korában elvesztvén apját, édes anyja kezei között nevededett föl, és könyelmű, meg-gondolatlan, csapda természetű volt; mit látván jegyese, gyakran egész szeretettel kérte őtet a jóra, figyelmeztette hibáira, mellyeket ugyan nem gonoszságból, mert szive jó volt, hanem leginkább gondatlanságból és pajkos könnyelműségéből követett el.

Az idő azonban haladt. A jegyesek elváltak egymástól. Pista jó éjszakát kívánva Örsijének, jökedvüen ballagott haza; utjában kedves nótáját furulyáztatva:

Csillagos a nagy ég, csillagos,
Rózsafa levele harmatos,
Rózsafa levele szakadj rám,
Kedves édes rózsám néz reám.

* * *

Elérkezett az ős, kiforrottak az ujborkok. A falu koresmája naponkénti deverta tanyája. Készen, korán lehet ott öt hat legényt látni, borozva dözölni. Sír a hegedű a cigány kezében, ürülnek a palaczkok, a dözölő czimboráknak szilaj kedve kerekedik, asztalokon tánczolnak, a palaczkokat verik a falhoz, káromkodnak, danolnak, s köztök Agyagi Pista a legvitézebb. Ki néhány hónap előtt látta és ősmerte őtet, meg nem foghatja, miként vadulhatott el ennyire illy rövid idő alatt. Két hónapja, hogy összekelt Örszijével, de e két hónap alatt a szegény menyecske többet sirt, mint evett, mert férjét vesztének indulni látta. A rosz társak körülfönték, és elcsábították őtet, s Örszi nem volt képes férjét sem kérelmeivel, sem könnyüvel kiszabadítani körmeik közül. Pista megkóstolván a mérges gyümölcsöt, ennek íze által elkábitatott! Szív-fájdalmak között látta Örszi, mi lesz vége férjének, ha továbbá is élete boldogsága megöloinek, a rosz társaknak tanácsán jár, s gyakran könnyek között kérte a jó Istent: küldje el szent malasztját férje szívébe, hogy elhagyja gonosz utait; de míg ő könnyek és imádság között viasztotta át éjeleit, addig Pista vig tivornyák között dözölt. Ki már egyszer annyira eltér az erköles utjáról, s annyira alá sülyed a vétkeibe, hogy mint az Isten, mint önmaga, mint a hozzátartozók iránti kötelességekről megfeledkezni. Pistát pedig, minden jó szíve mellett, ennyire hozták rosz társainak vétkes csábító beszédei, gonosz példái és tanácsai.

Vigan folyt Pistának és társainak élete egy ideig. Nem volt semmiből szükség. A faluban azonban mindig sürűbben történtek a lopások. Eleinte holmi apróságok veszték el; később pincezéket és házakat törtek fel, vermeket ástak ki, lovakat loptak el, úgy, hogy alig volt éjszaka, mellyen egy vagy más gazda meg ne károsodott volna. Kik voltak a tettesek, nem jöhettek ugyan soha nyomára; de terhes gyanu keletkezett Pista és társai fölött, sőt sokan nyíltan is kimondották, hogy e bünös esínek elkövetői nem egyebek, mint Agyagi Pista és társai.

Azonban addig jár a korsó a kutra, míg el nem török. Pistáék is addig üzték gonosz mes-

terségöket, míg rajta nem vesztettek. Sötét éjjel, midön mindenki nyugadalomra hajtá le fejét, sötét gonosz szándékkal lelkökben, s jól fölfegyverkezve a szükséges eszközökkel, mentek a gonosz czimborák egy jó módu gazda házához, és annak falát nagy esendesen ásní kezdették. Már jókora üreget ástak ki, úgy hogy egy ember könnyen beférhetett rajta, midön a házigazda észrevevé a hivatlan vendégeket. Cselédjeit hirtelen felköltögetvén, esendesen akarta meglepni a gyönyörü madarakat. A mint a gazda kilépett udvarából eselédjeivel, épen akkor akart a házba mászni egyik czimbora. Harman észre vevén a veszedelmet futásnak eredtek; a negyediket pedig a lyukba szoritván, megfogták és keményen megkötözték.

A kézre került mindent kivallott a törvény előtt: Kik voltak társai, micsoda károkat és kiknek tettek. Mire pedig a bevallott társakat is el akarák fogni, azok már eltűntek a faluból, elhagyván jószágaikat, feleségeiket, elbujdostak, és senki sem tudta hová?

Igy lett Agyagi Pistából szegény legény.

Szép gazdasága elpusztult, öreg anyjának életét megkeserítette, fiatal feleségét szerencsétlenné tette, maga pedig bujdosóvá lett, mint Kain, hogy soha nyugtot ne leljen; hanem egyik helyről másikra bujdossék, ön lelkiösméretének furdalásai, és a törvény büntető szigora elől.

Igy ásták alá Pistának élete boldogságát a rosz társak, kiknek csábító szavai először lelket mérgeztek meg, azután eltántoritották az erköles utjáról, végre alá rántották őtet magukkal a szerencsétlenségbe.

Istenem, a jó erkölesöknek e mirigyé, a rosz társaság, de sok embert tett már szerencsétlenné!

* * *

Nem messze Agyagi Pista szülőföldétől van egy elhagyatott rongyos esárda, Beesali a neve; leginkább bujdosó szegény legények tanyája, kik zivataros éjszakakon gyakran betérnek ide egy „jó estére“. Egy őszi estén három szegény legény tért ide be, bujást előlni, hozván magukkal három megviselt cigány zenészt. Fényes baltáikat a hoszu asztalba vágván, egyszerre tizenkét iteze bort tétettek fel arra. Azután elkezdődött a multság. Ittak, danoltak, káromkodtak össze vissza, a három cigány pedig húzta hozzá a legkeservesebb nótákat.

Mig a két szegény legény vigan mulatott, s üritgeté a palaczkokat, a harmadik szemébe hú-

zott
lány
aszt
nyor
mer
kén
egys
gonc
Sand
litott
serv

Olly
hogy
mei.
mert
kala
talna

volt,
tűnt
meg

A sz
hoz
felny

időb
egy

deze
gun

rott

áldj
szer

sik

Sírv
egy
dob

az a
letté
sziv

zott kalappal, melly mellett egy esomó árvalányhaj lengett, könyökölt mozdulatlanul az asztalra, s úgy látszott, hogy lelkét valami búnyomja. Egyszerre, midőn már jó ideig volt elmerülve gondolataiban, fölugrott; kalapját hetykén féloldala csapva, egy palaczknak tartalmát egyszerre fölhajtván, hogy megszabaduljon bús gondolataitól, reá kiálta a cigányra: „húzd rá Sandor, tudod már, azt az enyémet.“ A megszólított egy lábra állva, reá rántotta amugy keservesen; a legény pedig elkezdé danolni;

Jaj Istenem, én Istenem, Istenem,
De bánatos, de bús az én életem,
Mégátkozott engem az édes anyám,
Hogy ne legyen se országom, se hazám.
Csipkebokor legyen az én lakásom,
Ott se legyen soha megmaradásom.

Olly búsán, olly meghatólag dalolta e sorokat, hogy mire elvégezé, könyekkel teltek meg szeméi. Ugy látszott, a dallal elszállott jó kedve is; mert a mint elvégezé dalolását, szemébe rántva kalapját, ismét neki könyökölt szóvalanul az asztalnak.

Ez árvalányhajjas bús legény Agyagi Pista volt, ki míg társai tovább danoltak, addig ő eltűnt boldog napjait, és szomorú sorsát siratta meg a zene bús hangjai mellett.

Azalatt a csárda ajtaján kívülről kopogtak. A szegény legények gyorsan fölugrálva baltaikhoz kaptak, s várták a megtámadást. Azonban a felnyitott ajtón két beburkolt asszony lépett be.

„Ugyan hol veszik itt magokat ebben a rozsdidőben, nénemasszony?“ szólta meg a belépőket egyik legény!

„A vásáron voltunk galambom, felele a kérdezett, de elkésüdvén, itt akarjuk meghuzni magunkat ez éjen át.“

Eszavak hallattára Pista villámgyorsan ugrott föl helyéből, és a beszélő nyakába borult.

„Édes szülém, kiálta érzékenyen, a jó Isten áldja meg minden lépését, csak hogy még egyszer láthatom ez életben!“

„Lelkem Pistám, te vagy itt!“ kiálta a másik nő és Pista karjaiba rohant.

Megható jelenet volt látni e találkozást. Sírva ölelkeztek össze, és könyeik közé a három egymást szerető, és egyformán boldogtalan szív dobogása vegyült.

„Ugyan édes gyermekem, szóla rövid időre az anya, könyes szeméit Pistára emelvén, mivé lettél. Isten a megmondhatója, mit érez anyai szívem, ha reád tekintek. Erre neveltelek én té-

ged ennyi gond és fáradsággal; azért oktattalak én téged Isten félelmére, és intettelek mindig a jóra, hogy te ilyen életre jussál, és gyalázatot hozzál ősz fejemre? Jaj, jaj nekem szerencsétlen anyának! Ha megboldogult apád föltámadna, és látná, mivé lettél, újra meghalna bújában. Édes szülöttem, tekint a magas égre, bús öreg anyádra, és szerencsétlen feleségedre, hadd el e gyalázatos életet, és jöjj vissza apád hajlékába. Nem bánom, ha mindenem utána megyen is, ha nem marad egyebem, csak a megevő falatom, csak téged megmenthesselek a gyalázattól, nyugodtan hunyom be szemeimet.“

„Édes jó anyám, örömmel elhagynám ez életet, csak lehetne. Isten a megmondhatója, mennyire búsulok sorsom fölött, de már mélyebbre sülyedtem, minthogy szabadulhatnék. Fejemre díj van kitéve; ha megfognak, halál fia vagyok. Isten büntetése ez rajtam azért, mert kedves szülém tanácsára, és jó feleségem intésére nem hallgattam, mikor engem a rozsd társaktól óvtak. Soha sem hittem én azt, hogy ennyire jöjjenek. Hej, ha a jó Isten még egyszer megsegítené, de meg tudnám becsülni magamat, és ugyan csak a szeme közé néznék annak, a kívül magam összeadnám, nehogy a hamis barátok mézes beszéde újra veszedelembe döntsön. De vége annak; szomorú jövőmet látom magam előtt. Boldogtalan helyzetemből soha ki nem szabadulok többé ez életben. Lehet, hogy egy ideig félelem és rettegés között elhúzom még ez örömtelen bujdosó életet, de előbb utóbb aldozata leszek a rozsd társaknak.“

Még sokáig beszélgettek együtt az elmúlt boldog napokról, a jövőre reményről, mellyet a szerető szív olly ígéző szépnek festett. Hajnal hasadatkor azonban elváltak egymástól. A két szerencsétlen nő kisírt szemekkel távozott haza; Pista pedig társaival cserjék és bokrok közé bujdosott el, búbánatos szívvel.

Csak igaz az a régi mondás, hogy: „hogy a bánat mindig későn jár“; tapasztalta ezt Pista magán; de tapasztalták már mások is az életben, kik könnyelmű meggondolatlanságból, vagy idéltlen legénykedésből valamely vétkes tettet követtek el, mit később ugyan keserűen megbántak, és szabadulni ohajtottak volna tőle; hej, de a vétek olyan, mint a hinár, ki egyszer bele lép, mentől jobban kapalódzik, annal mélyebbre sülyed. Megbánta Pista is, hogy a rozsd társakkal adta magát össze, és szavaikra hallgatott; de már későn!

* * *

Kellemetes tavaszi nap volt. A mezők gazdag zöld füvel valának bevonva. A mindenféle virágzó fák kedves illataikkal töltötték be a léget. A ligetekben és berkekben víg madár sereg csevegett, mintegy hálát adva a jó Istennek adományaiért, mellyeket a természet szépségeiben nyújt az ő teremtményeinek. Mindenütt élet és öröm honolt; minden teremtmény örült az életnek; mert hiszen az utolsó bogarka is szereti életét. — Az egész természet ez ünnepies örömeiben csak Agyagi Pista nem részesülhetett. Az ő lelkére fájdalommal hatott a fénylő nap-sugár, az kedvesen illatozó virág, a madarak víg csevegése; mert az ő órái ez életben megvalának számlálva, néhány óra mulva ketté fog szakadni fiatal virágzó élete, s bezáródnak szemei, hogy ne gyönyörködjenek többé a természet ragyogó szépségeiben. Mig kívül minden örül az élet boldogságának, addig ő a siralomházban elmélkedik megtörődött lélekkel, lefolyt rövid élete napjairól, és a közel halálról. Anyja és feleségével a csárdában történt utolsó találkozás után nem sokára elfogatván, mint rabló a szigorú törvény által halálra ítéltetett.

Ott ült tehát az életerős ifju a siralomházban, egy beterített asztal mellett, tiszta fehér gyolcsba öltözve. Előtte egy feszület állott, és egy pohár teli virágokkal. Számos kíváncsi látogató tolongott az éltelt ifju látogatására; kik, hogy utolsó perezeit megédesítsék, bort, kalácsot, süteményt és pénzt raktak elébe. De Pista egyikhez sem nyult. Halovány arcát kezeire támasztva, olly busan, olly fájdalmasan nézett, hogy az érzékeny szívű látogatók közül többen megkönyezték a szerencsétlen ifjut. Bus tekintetét Pista hol az előtte álló virágokra veté, és ezekben önön életét látta példázva, hol ismét a feszületre tekintett, hogy fájdalomtól szagatott lelkét a hit malasztja által erősítse meg.

Egyszerre mintegy fölriadt elmerüléséből, és kérdezé a körülállóktól: „hány óra“? A mint megmondák, nagyot sohajtott, s forrón megeskolkván a feszületet, az égre emelte szemeit.

„Istenem, mondá kevés szünet után, már csak két óra van hátra életemből. Lelkem kibékült már Istenemmel. De lelkem még sem nyugodt egészen. Édes jó öreg anyámat, és kedves feleségemet ohajtom még egyszer látni, hogy nyugodtan halhassak meg“.

A jelenlevők vigasztalni, és bátorítani kezdék Pistát.

„Köszönöm szép szavaitokat jó emberek, folytatá Pista, vegyetek rólam példát, hogy a jó Isten megóvja gyermekeiteket hasonló gyászos

sorstól. Ti szülek, Istennek szent nevére kérlek benneteket, vigyázzatok gyermekeitekre. Óvjatok minden időben gyermekeiteket a rosz társaktól, szülői szép szó, oktatás, és ha kell: intés és fenyegetés által is; mert jaj nektek, de jaj gyermekeiteknek is, ha rosz társak közé kerülnek. Ti pedig ifju barátaim, hallgassatok jó születek tanácsára, higyétek meg: születek jó szive, mindig a ti javatokat akarja. Soha se felejtkeztek el Istennek parancsolatairól; és ha valaha rosz társak közé kerültök, kik benneteket a roszra akarnak esabítani: jusson illyenkor eszetekbe az én példám, mint lettem én aldozatja a rosz társaknak“!

E perczben lépett be a siralomházba Pista édes anyja és felesége. Szívet megindító látvány volt az utolsó találkozás. Összeölekeztek, egymás nyakába borultak, és keservesen sirtak mind a hárman. Nyelvök nem szólott, csak szívök érezte helyzetöknek kínos fájdalmait. Végre Pista szólalt föl, megtörődött reszkető hangon:

„Kedves anyám és feleségem, bocsássatok meg a nagy fájdalmakért, mellyeket nektek okoztam. A jó Isten, kinek ítélőszéke előtt jelenek meg nem sokára, tudja, hogy mindig szerettelek benneteket, s a szégyent és bűt fejetekre nem gonoszságból, hanem a rosz társak miatt hoztam. Édes jó anyám! anyai érzésedért és gondos ápolásodért; kedves Örzsém, hűséges szeretetedért áldjon meg a tellyes sz. Háromság“ . . .

Mire a nap alkonyodni kezdett, Pista öreg anyja, és fiatal özvegye, megtört szívvel és kisírt szemekkel ballagtak szótalanul, busan haza felé.

Gyurinka Antal.

Eugen forrása Gyarmaton, a Bánságban.

— Népmonda. —

Ezerhétszáztizenhatot irtak,
A midön hogy ideje járt annak.
A mi történt Bánság egyik helyén;
Akkor minek hiták biz' nem tom' én;
De azt tudom, hogy erdő volt széltig,
Elnyuló meszire a Dunáig;
S e helytől pár ugrásra Temesvár;
E körül gyimgyom, büszhödt lég és sár.
A várban Pálffy verte törökhad,
Melly Pétervár alól még megmaradt. —
Hazánk e jogbitorló ellenét,
Hogy földünkről végkép verhesse szét,
Jött Eugen nagy haddal e tájra,
Hova kísérte Isten áldása.
De hogy is ne áldta volna Isten
Az ollyan sereget minden lépten,

Mellynek fővezére volt Eugen ?!
 E volt ám csak a vezér, biz' igen!
 Ha győzött: szelid, jó s irgalmazó;
 Vészben csüggedtlen, s Istenben bizó.
 Mindent megfontoló, állhatatos,
 És a mi a legfőbb, áhitatos.
 Hón tisztelte hazánk Védasszonyát,
 Ünnepe'n tervezett legtöbb csatát,
 S illy csatáknak lett legjobb sikere:
 Látszik innen Szűzanyánk védkeze.
 Ó volt a pogány hadak ostora,
 Hazánkknak második Hunyadia.
 Ó szentsége, mint egykor Hunyadit,
 Midő'n hallá vitézi tetteit:
 Diszkard- és főveggel jutalmazá,
 És szent áldását reá halmozá. —

Fáradt seregével e nagy vezér
 Bősz csaták után Temesvárhoz ér,
 Menhelyet nyujt itt a közel erdő,
 S tábornok ut hadával pihenendő.
 Alighogy leül egy nagy tölgy alá,
 S sohajt, mint lett e szép táj parlaggá:
 Segéde tudatja panaszképen,
 Hogy sem az erdőn, sem kint a réten
 Ivóviznek méglen csak híre sínes,
 Száraz mocsár mind, bár merre tekints.
 „Mondsza a seregnek, szól a vitéz,
 Túrjon még ma, ki vélem túrni kész.”

— Gondokba merülve ül Eugén,
 Szánalom s bú rágódik jó szívé'n.
 „Istenem, szól, segíts, oh ne hagyj el!
 Kardját a földbe szurja s letérdel,
 Imát mondnak ajkai Istennek,
 S közbenjárását kéri a Szűznek. . . .
 És im, hova imént kardját szurta,
 S a földet véle kissé felurta:
 A legjobb hús forrásvíz esergedez,
 S a vezér háladába ömledez.

* * *

Elpusztult a török határainkról,
 Viránná változott a rengeteg.
 Hol előbb tüske-kóró tenyészett,
 Dús kalászkon veréb csicsereg.
 Hol azelőtt büszhödött mocsároknak
 Az undok varangyok kurucsoltak;
 Most jó sorsu gazdák vig ének közt
 Áldást termő földet szántogatnak.
 Hol azelőtt hadsereg szomjazott,
 S búba merült, s felvidult Eugén,
 Szép völgynek ölében még esergedez
 A forrás Gyarmatának közepén;
 S e mezőváros szende lánykái
 Abból jó húsvizet meritgetnek;
 S maig is Eugennek nevezett
 Forrásról anyókák mesélgetnek.

Berecz.

Közép-Afrika.

Dr. Knoblechter apostoli helyettesétől ismét egy levél érkezett gróf Fries, a Mária-társulat tagja és pénztárnokához, melyet itt közlünk.

Ulibary, jan. 16. 1853.

Ezévi első levelemet ujesztendő napján volt alkalmam elküldeni. Most ismét írhatok kegyednek, mit megtenni szent kötelességemnek tartok, mivel most még Chartumtól is nagy távolság választ el, és az előbbi, beteges állapotunkról tudósítás hon barátinkat és ismerőseinket aggaszthatná.

Múlt hó 30-án értünk Ulibaryba, azon helyre, hol Vinco Angyal ur megtelepedett, mely a fehér folyó jobb partján fekszik; az első, ki elébünk jött, Nigila régi barátom volt, a belanyanhegyi főnök.

A bennünket utazásunk utolsó napjaiban megragadó lázrohamok olyneműek valának, hogy több napig kelle ágyunkat őriznünk, vagy elgyengült vázakként a parton ide s tova vánszorognunk a hűvös esti szellőben. A kegyes grófnő által küldött homoeopathiai gyógyszer-tár segítette fel, az ügyes és derék Streinz orvos ur által valódi lelkiismeretességgel készített orvosságok belső Afrika forró égőve alatt sem vesztek el hatásukat.

Mi a baryk közti fogadtatásunkat illeti, bizonyosan kegyed, valamint az összes választmány és minden misióbarát igen fog örvideni azon tudósításon, melyet kegyeddel közleni szerencsés vagyok: hogy t. i. jobbat nem is kívánhattunk magunknak. Jelenleg több szerencsenőnök van itt közelről és távolról elefántesont vásárlása miatt, kik egymásután üdvözölnek, látogatnak bennünket, bemenetet kérve a vashajóba, melyet nekik igen örömet meg is engedünk. Tisztelet és csodálkozással telve

lépnek be az első hajószobába, innét a másodikba, és midőn magukat üdvözléseik után ebben kinézték már, félrevonjuk a függönyt, és megmutatjuk nekik a csinos hajókápolnát az oltáron levő Szűz Mária képpel, és az oldalokon függő, lemeztáblákra festett többi szentek szép képeit; mindez a legfőbb tisztelet és esodálkozással tölti el őket. Ezután megmagyarázom nekik, hogy kik e esodátünetemények, mi a célja missiónknak, hogy köztük szándékozunk maradni, ha Krisztus tanát elfogadják s ebben illyfélést, mindegyikük igen örvendenek. Ezután ezen egyébkor olly vad s harezias teremtmények ajándékokkal bocsáttatnak el, és így jöszereivel meg van nyitva az ut a missio megnyitására, mellynek első feladata lézen a felnevekedő ifjúságot keresztényileg nevelni. Minden főnök azt kívánja, hogy nála vegyük lakásunkat; én azonban Gondokorot választom központnak, melly egy több ölnyi magasságu parton fekszik, mintegy órányi távolságra Ulibaryhoz, délnek. Itt kívánom az első főkegyházat s főállomást alapítani, a baryk s számos egyéb a legfelsőbb Nil táján lakó szercesen törzsökök számára. A szercesenek nagyja és apraja most avval foglalkozik, a távolról építőfát, házfedeleket, szalmát s egyéb építő-anyagot a Stella matutina elé összehordani, mindezt a tulajdonosoktól velenzei üveggyöngyökön veszünk.

Siettem ezt kegyvednek, jámbor missio-barátinknak és a Mária-egylet tagjainak tudtára adni, hogy könyörgéseiket sokszorozzák a missio áldásdús felvirágzására és a szercesen szercesenek megtérésére, hogy nekünk az Ur, ki bennünket e munkára hívott, adjon bátorságot és erőt, abban állhatatosan megmaradni, ha netán akadályokkal kellene gyeenge erőnknek küzdenie. Ha a felállítandó missio-épületet részben elkészítettettük, kezembe veendem botomat azon szépen dolgozott keresztittel, mellyet épen ma készített el egy kovács a baryk közl honi tölgyfából, és folytatandom apostoli látogatásomat különbféle szomszéd törzsököknél, valószínűleg vissza sem térek chartumi állomásunkra, melly, mint reményelem, a választmánytól mindentekintben a szükségesekek el lesz látva. A legközelebb haza indulandó hajó elutaztáig, reményelem, készen leszek a választmányhoz intézendő utasításommal, eddigi utazásunkról és a baryk közti megérkezésünkről.

Mind az öregek, mind a fiataloknak keresztény oktatására missiónkban felszámíthatlan hasznot nyújtana egy olly inkább festett, mint metszett képekből álló gyűjtemény, melly különbféle jeleneteket érhetőleg ábrázolna az ó és új szövetségből. Kérem, tudakozódjék illyenek után, és rendeljen meg azután számunkra azokból több példányt.

Katholikus hitélet

XXXI.

Pécs, juniushó 3-kán 1853. Junius 1-je volt a szerces nap, mellyen a pécsi egyházi megye méltóságos Girk Györgyben, püspöki székét elfoglalván, nem csak törvényes főpásztort, hanem kegyes atyát is nyert. Pécs városa pedig e pillanattól fogva ötlet egészen övének vallhatja. A beigtatási ünnepély egyike volt a legjelesbeknek. A nagytiszteletű papság közöl tán egy alkalommal sem voltak olly számosan egybegyűlve, mint

e napon; mint mondani szokás: „örege apraja“ megjelent; az őszbecsavaradott tisztességok oldalánál a viruló ifju lelkészeket lehetett látni egész bizodalmasan, hiszen mindnyájan testvérek ök Abban, ki az élet percezeit megszámlálja, megnyújtja, vagy megrövidíti, Jézus Krisztusban. A diszesen öltözködött tisztviselő mellett az egyszerű polgár állott; a fényes katonatiszt közelében a szegény ruházatu napszámos időzött, és pedig egész megihitten, félelem és tartózkodás nélkül. — Alig kondult meg a nagy harang az első jelre, már is kezdetek a jámbor hívők a püspöki lak és székesegyház körül seregleni, míg másod-harangozóra a papság is egybegyűlt, és készült processioval, a szent kereszt elővitele mellett, főpásztort a templomba kísérni, mi őszharangozókort megtörténvén, midőn ő méltósága az egyház küszöbén atlépett, a „Teged Isten dicsérünk“ szívrehatólag élénkeltetett, mialatt a főpap a főoltár előtt imazsámolyán buzgó áhitatban, szent elmelkedésekben térdepelt; azután a szokásos beigtatás következett. Legelőbb is a főpásztort nyitá meg ajkait Krisztusban, testvéreihez, a nagytiszteletű papsághoz szólván, s megszakasztván kenedűs igéit, felolvastattak az okiratot: az aranypecsés vörös bársonyba foglalt es. kir. levél, melly ő méltóságának kegyelmes kineveztetését pécsi püspöknek foglalja magában. utána szentséges Atyánk, a római pápa többrendű levelei; ezek erejénél fogva törvényes pécsi püspökké avattatott. A főpásztort atyai, gyöngéd szeretetet lehelő szavaira főtisztelendő Farkas József káptalani helynök válaszolt a szeretetnek, tisztelet és őszinte ragaszkodásnak hangján, kijelentvén mindazt, mi a jelenlevők szívében ő méltósága iránt olly hangosan dobogott, hogy az adott szót tetteg is készek bebizonyítani, hódolatjelül késesokolására sietett a főpásztornak; példáját minden rangu s rendű papság követé, ugyszinte a megyebeli szerzetes rendek is. Valóban megható jelenet volt e késesokolás és szívmelő! De hogyan is ne ragadná meg e jelenet a jámbor hívőnek lelkét, midőn látja saját munkafuradt, megőszült lelki pásztortát alázatos késesokolással járulni a főpásztorhoz, kit a Szentlélek azért rendelt, hogy mindennek atyja s vezetője legyen; e késesokolás záloga a fiui bizalom és engedelmességnék, kötelekei a gyöngéd szeretetnek, melly a szíveket egybecsatolja.

Főpásztorunk buzgósága az egybesereglett híveket is megvigasztalta, midőn a fényes szószeke lépett, és atyai vigasztos szavakat intézett hozzájuk; áhitattal esüggött mindenki ajkain, és hiszem, hogy a hallottakat erekllye gyanánt meg is örzendí szívében! A Szentlélek Ur-Isten segítségül hívása s az egész ünnepélylyel végzett vérontás nélküli szent áldozat fejezte be a templom ünnepét, melly alatt mély buzgalom tükrözödött a hívők arczaín, annak boldoglétéért szállván az egekre szíveikből áhitatos fohások, kit maga az Ur küldött hozzánk lelki vigasztalásul. Az ünnepélyesen adott „áldás és bueuhirdetés“ után a növendék-papság gyönyörű dallamu hangokban fejezte ki lelkiörömét, üdvözetét a főpásztort és kegyes atyá iránt az egyház üdvözítő szavaival. Ezek után visszakísértük főpásztorunkat lakába, hol még egyszer tiszteletet a nagytiszteletű papság testülete. A teremek fényes készülettel lakomára várták az igen nagyszámu vendégkoszorut. Ebéd alatt szívélyes felköszöntések fűszereztek az ízes étkeket. A lant sem késett hódolatával, és örömhangozókban zengé el a szívek gyöngéd érzetét. Este, az idő kedvezvén, gyönyörű kivilágítás volt; különösen megemlítettő a város házi s a papnöveldei.

Pécs városa most is igazolta azon jóvéleményt, mellyet iránta a jobbak táplálnak — fáklyás zenét is rendezett, és ment ezerektől kísérve a főpap üdvözlétére, szíves tiszteletére; a püspöki lak közelében megállapodott, hol kettős katonai zenekar felváltva hangoztatá változatos darabjait. A fáklyások vezére az erkélyen megjelent főpásztort hangosan felköszönté, s a szünni nem akaró „éljen“ hatalmasan viszhangzott. Megköszönvén ő méltósága a város figyelmét, nyugalomra távozott; s mi is követtük példáját nyugodt, elégedett kebelrel azon jámbor ohajtással: adjon Isten több ily jeles, szeretetreméltó kegyes főpásztort anyaszentegyházának, kinek első beléptét is már jótékonyág követi, mit a szerénység ez alkalommal elhallgattat. Isten velünk és a boldogságos Szűz!

Egy szemtanú.

Különfélék.

A jó s olesó könyvkiadó társulat új tagjai: A pécsi egyházmegyéből: Nt. Németh János, műsi plebános; t. cz. Rattler Mihály, urasági kasznár; t. cz. Nagy Károl, uradalmi ispán; nt. Schmul Jákó, cist. rendű áld. s pécsi föltanodai tanár; t. cz. Darázs Péter, h. jegyző; Frereisz Ferencz, papnöv. urad. kádár; Filinger Lajos, nádasi püsp. urad. kádár. Szíver Major Anna asszonyság. Nt. Frint Mihály, a váradi papnövelde lelki atyja. Pápai kerületből: T. cz. Hajdu Gábor, elemi fótanító.

Imint jelent meg: „Jézus sz. szívének imádása“. Szerkeszté Tárkányi B. J. az egri érseki hatóság jóváhagyásával. 16-od rét, 62 lap. Ara márványos borítékú kemény kötésben 6 kr. p., préselt angol papir szép-kötésben 10 kr. p. Diszes bőrkötésben, arany széllal 30 kr. p. Kapható Egerben a szerzőnél. A keresztény embernek legfőbb ajtatossága mindig a Jézus Krisztus iránti szeretetben áll; ama végtelen szeretetnek elgondolása ébreszti és neveli azt, mellyel az Isteni Megváltó az emberekhez öröktől fogva viseltetik. S mivel a szeretet székhelyének közönségesen a szív tartatik: ez okból Istennek több hív szolgái u. m. sz. Bernárd, sz. Tamás, sz. Bonaventura, sz. Klára, sz. Terezia, sz. Gertrud stb. különös ajtatossággal tisztelték és imádták Jézus szentséges szívét, az ő isteni személyével, testével és lelkével mindig egyesült, s az Isten és emberek iránti szeretettől különösen az Oltáriszentségben lángoló szívét.

De a milly határtalan kegyességgel nyilatkozik Jézus sz. szívének szeretete az Oltáriszentségben: oltárhátatlan gonoszsággal viszonozza azt sok hálátlan és hitetlen ember, ki az irgalom ezen kútfejét megveti, becsmérlé, káromolja, kellő készület nélkül, bünnel terhelt lelkiismerettel veszi magához, — s így gonoszsága által az örök élet kenyere örök kárhozattára válik.

Hogy a hívő lelkek Istentől az Oltáriszentségben nyert végtelen kegyelemért hálát adjanak, továbbá, hogy az Oltáriszentség ellen elkövetett számtalan méltatlanság és szentségtörést imádságaik által némileg jóvátegyék, — végre, hogy Jézus sz. szívének drága kincseiben részesüljenek: egy istenfőle zárdaszűz Alacoque Margit Mária, a neki tett kijelentésnél fogva eszközlé Jézus sz. szíve ünnepének létesülését, melly Urnap nyolczada utáni pénteken kezdődvén, sok helyen szinte nyolczaddal s ezenkívül minden hónap első péntekjén is tar-

tatik; melly ajtatossághoz több pápa, különösen b. e. VI. Pius teljes bucsút is engedményezett. Szolgáljon e könyvecske azon hívek buzgóságának emelésére, kik Jézus szentséges szívében találják a szeretet, vigasztalás és minden kegyelem kútfejét.

Épen most hagyta el a sajtót „A közép-afrikai missio gyámoltására alakult Mária-egylet második évkönyve.“ Ez épen oly örvedetes, tekintve a sz. cél előmozdítására befolyt összegeket, mint tanulságosak a benne foglalt missio-tudósítások. Ez évkönyvből azt is látjuk, hogy a Mária-társulat ősszel nagy szállítmányt indítand meg Közép-Afrikába, s hogy a missiot felette elősegítene, ha néhány pap s kath. világi ember is, kik némelly kézi mesterségekben jártasak, elhatároznák magukat erjüket e sz. ügynek szentelni. A legújabb tudósítások Közép-Afrikából eléggé mutatják, milly örömmel fogadtanak a missionáriusok a néger törzsök által, mennyire vágnak az üdvösség hírnökeit maguk között letelepedve látni, s milly nagy remény keesegteté a hit apostolait, a természet ezen vad fiainak a világ Üdvözítőjét sikerrel hirdethetni. Örömmel halljuk, hogy néhány érdemes áldozár s világi magát csakugyan felajánlotta a Mária egylet választmánya előtt. Kívánatos volna, ha számuk szaporodnék, miután a nagy ut nagyobb társaságban nem csak könnyebb, hanem kellemesebbé is válik. Bár tehát minél több helyen viszhangra találának azon szavak, mellyekkel Knoblecher mult évi tudósítását befejezi: „Reményem tovább, hogy még nem hangzott el gyümölcstelenül azon hívó szózat, mellyet mult évben Bécsben létemkor az Isten több áldozatkész lélekhez intézett, miszerint ezek missioi vállalatunkhoz személyesen csatlakozzanak, hanem hogy ezek megörizvén a szózatot szívükben, csak új felhívásra várnak, miszerint a hosszú s fáradságos utra adják magukat, s hogy előresietett testvéreikkel megosszák a munkát s a fáradságot (tegyük hozzá: a jutalmat is) az Ur szöllejében.“ A föntemlített évköny továbbá igen meghatóan festi azon igazán testvéri egyetértést, melly a chartumi missionáriusok között uralkodik, melly körülmény csak növelheti a személyes részvétel iránti hajlandóságot.

Hoványinak a mult számunkban hirdett, s „Fensőbb Katholicismus elemei“ czimű munkája levezetés alakban szép s talpraesett védelme s igazolása a katholika egyház-s tanainak. Ugyanis a tiszt, szerzőnek * halmi névtelen barátja felszólítja a szerzőt, hogy most, midőn a kath. egyház iránti rokonérzet sok eddig névszerinti katholikuskonál felébredt, mutasson elő egy ollynemű katholicismust, melly korunk szelleméhez s a magasabb műveltség követeléseihöz simulni tudna, valami különvalót a hétköznapi katholika vallástól, szóval: bizonyos fensőbb katholicismust; kéri azonban barátját, hogy mindezt amugy könnyedén tegye, hogy mély, tudományos s hosszas okoskodással ötlet ne kinozza. Mire szerző első levelében méltó megütkezését fejezi ki barátja furesa kívánatán, ki számára magasabb, jobb, tisztább vallást akar megrendelni a szegény köznép hiténél, s előre is figyelmezteti, hogy azon alsóbb katholicismus, mellyet lenézni, szégyelleni tetszik, tán nem is más, mint a képzelet szüleménye? vagy ravaszul alkotott torzkép? S ekként most szerző neki megymindazon ellenvetéseknek, mellyeket barátja, protestans irkászok nyomán 17 levelben a katholika egyház ellen felhoz, s azokat szintannyi levelben fényesen megczáfolja, s a katholika egyház tapait s intézményeit a kellő fénybe

helyezi. A ki néhány évek előtt a t. szerzőnek a „Religio és Nevelés“ czimű ujságban a lelkipásztorság örömei- s nehézségeiről irt jeles czikkeit olvasta, bizonyára elhiendi nekünk, hogy a t. szerző e jelen munkában is feladatának tökéletesen megfelelt, a mennyiben ezt az első kötetben tennie lehetséges volt; miután a munka még több kötetben folytattni fog. A munkát IX. Pius papa ő szentségének aczélba metszett s jól talált képe ékesíti. A kiállítás pompás, a 17 ivre terjedő munkának az ára pedig (40 kr. pp.) olly csekély, mellyből kitűnik, hogy a t. szerző nem az anyagi, hanem a szellemi hasznot vette czeélba. Mindennél fogva hisszük, hogy gyorsan fog elkelni e munka, melly a jó s olesó könyvkiadó társulat ügynöki hivatala által (Pesten, czukoruteza, 6. sz.) csak árultatik, de mellyből a társulati tagok részvény fejében nem részesülnek, miután a munka kiállítása a szerző ur magány vállalata.

A most uralkodó nápolyi király Ő Felsege első felesége sírjánál következő esodálatos gyógyulás történt. Ametrano Miklósnak hívják azt, kit Isten hiv szolgálójának, Mária-Christinának dicsőítésére kiszemelt. Ametrano 1852-iki april hótól egész septemberig erőltetett hányástól gyötörtetett; ekkor azonban az egész testén mutatkozó reszketéssel összekapcsolott megbénulás jött reá. 1853-iki január 2-tól kezdve, a test reszketését időről időre fájdalmas göresök követték a hátgerinczen. Január 2-tól marezius 2-ig a fentemlített fájdalmak rendszeren minden este megjöttek, s pedig olly erővel, hogy Ametrano eszméletét is elveszté, s háta meggörcsült mint az iv. Lehet képzelni családjának fájdalmát, melly 10 hónapon át minden eszközt megkísértett a haj orvoslására, de mind hasztalan. A rokonok kétségbeesésükben a város legelső orvosait összehívták tanácskozásra. A tanácskozás eredménye borzasztó volt: az orvosok kijelentették, hogy a beteget azonnal el kell láttatni a haldoklók szentségével, mert tudományuk itt nem segíthet, s a hátgerinczet a rákfene néhány óra mulva meg fogja enni. Az ezen tanácskozmány követő éjszakán megjelent a betegnek az Üdvözítőről nevezett boldog néni Mária, s mondta neki: „Menj el Mária Christina sírjához, ott meg fogsz gyógyulni“, s hogy a betegnek semmi kétsége se maradjon, megjelent egyuttal ennek megholt atyja, ki is mondta: „Igen fiam, menj el a mi jó királynénkhoz, ő segíteni fog rajtad“. A beteg szót fogadott, s reggeli 10 órakor fájdalmai daczára sz. Klára templomába vezette magát, s sz. misét mondatott azon oltáron, hol Istennek szolgálója nyugszik. Sanetuskor a beteg majd megholt s elájult a fájdalmak miatt, mellyeket, mintegy láthatlan kéz hátgerinczét helyreigazítván, érezett. Ezen állapota majd félóraig tartott. Ekkor egyszerre felkiált: „Kegyelem, kegyelem, kegyelmet nyertem!“ s felugrott ülőhelyéről. Erre barátinak s rokonainak hangos szerenese kívánati között hazament. Este azonban a szokott fájdalmak még nagyobb mértékben tértek vissza, mi fölött mind ő, mind családja fölötté megrettent. De ez csak bizodalalmát erősíté, mert imájával ismét ahhoz fordult, ki reggel ötöt megsegítette, s Maria-Christina segítségül hívásával a fájdalmak azonnal megszűntek, s most már 20 nap óta minden fájdalom nélkül jár kél. Ametrano fölgyógyulása

8 első napjaiban szent misét mondatott az oltáron, hol egészségét visszanyerte, mellyen maga is nagy népsokaságtól kísértetve megjelent. Azon orvosok is, kik Ametrano betegsége fölött tanácskoztak vala, ünnepélyes bizonyosságot adtak a csoda valósága fölött. Így dicsőíti meg az Isten a jámbor királynét, ki csak 23 évekig terjedő életében is olly sokat tett Isten dicsőségére.

Kegyes adományok. A szent gyermekség társulatának: Nyekről, Hont vmegyéből, az ottani társulati tagok offertoriuma 30 kr. pp.

ELŐFIZETÉSI HIRDETÉS.

A „Katholikus Néplap“ az 1853-dik év második felében is a szokott előfizetési feltételek mellett fog megjelenni. Valamint szerkesztése körül, ugy eddigi tartalma-s alakjában sem fog változás történni. Az előfizetési díj Budapesten hazbahordással félévre: 1 fr. p.; vidékre postán, boríték alatt: 1 fr. 20 kr. p. Negyedévre előfizetnem lehet. A hely s az utolsó posta világos kitétele kéretik. Az előfizetési díjak bérmentes levelekben a jó s olesó könyvkiadó társulat ügynöki hivatalába (Pesten, czukoruteza, 6. szám) utasítandók.

Előfizetési hirdetés

A

„CSALÁDI LAPOK“

július-decemberi félévi folyamára.

Megjelennek e lapok, mint eddig, havonként kétszer, legalább 3 ivnyi füzetekben, szines borítékkal, nagy 8-rétben, koronkint fametszetek és könyvomatok kíséretében.

Előfizethetni Pesten a jó és olesó könyvkiadó társulat ügynöki hivatalában (czukoruteza, 6. sz. földszint). Vidéken minden es. kir. posta-hivatalnál. Előfizetési díj helyben: 3 fr. 30 kr.; postán küldve boríték nélkül: 4 fr.; borítékkal: 4 fr. 30 kr. pp.

Kiadja „a jó és olesó könyvkiadó társulat,“ szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1853. Nyomtatja LUKÁCS LÁSZLÓ, országút 6. sz.